

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 159/2021-49

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Zuzanou Kolárikovou, Stará prešovská 10, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 7Er/244/2004 z 23. októbra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 159/2021 z 23. februára 2021 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľov, z ktorej vyplýva, že návrhom z 10. decembra 2004 začalo exekučné konanie pre vymoženie pohľadávky oprávneného 176 581,69 eur priznanej vykonateľným exekučným titulom – rozsudkom okresného súdu č. k. 3C/166/2003 z 13. apríla 2004.

2. Poverený súdny exekútor [REDACTED] si zaobstaral znalecký posudok č. 82/2016 z 28. novembra 2016 vyhotovený znaleckou spoločnosťou [REDACTED], ktorým boli exekučované nehnuteľnosti ohodnotené na 2 730 000 eur. Nehnuteľnosti sa nachádzajú v okrese [REDACTED], katastrálne územie [REDACTED], na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. [REDACTED], zapísané v katastri nehnuteľností na Okresnom úrade Poprad a tvoria ich (a) pozemky: na C-KN parcele

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol, že udelil súhlas na použitie najnižšieho podania pri dražbe nehnuteľnosti v rozsahu 1 365 000 eur, ktorá suma je o 50 % nižšia ako cena nehnuteľnosti určená znaleckým posudkom z 28. novembra 2016, z dôvodu, že od začatia exekúcie (rok 2004) nebola splnená ani časť pohľadávky. Návrh na vykonanie exekúcie bol sťažovateľovi 1 doručený do vlastných rúk 22. novembra 2017 na adresu [REDAKOVANÉ]. Všetky písomnosti zasielané sťažovateľovi 1 boli doručené na uvedenú adresu, avšak až v rámci doručovania napadnutého uznesenia bol zmenený trvalý pobyt sťažovateľa 1 na [REDAKOVANÉ]. Tiež uviedol, že sťažovatelia v ústavnej sťažnosti neuviedli, ktoré konkrétne písomnosti im neboli doručené. Čo sa týka námietky zaujatosti znalca, okresný súd konštatuje, že súdny exekútor si vyberá osobu znalca a v tejto časti je súdny prieskum vylúčený. V závere poznamenal, že znalecký posudok, na ktorý sa odvolávajú sťažovatelia, nebol súdu doručený a nie je ani súčasťou exekučného spisu.

III.2. Replika sťažovateľov:

9. Sťažovatelia vo svojom ďalšom podaní uviedli, že vyjadrenie okresného súdu považujú za strohé a ničím neodôvodnené. V exekučnom konaní došlo k porušeniu zásady transparentnosti. Tiež tvrdia, že okresný súd nezohľadnil predložené znalecké posudky a nedoručil písomnosti sťažovateľovi 1 na adresu jeho trvalého pobytu. Namietajú zhodu priezvisk súdneho exekútora a konateľa znaleckej organizácie, nevykonanie obhliadky nehnuteľnosti a tiež vysoký rozdiel v záveroch znalcov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov s cieľom realizácie úplného meritórneho prieskumu sťažovateľmi tvrdených skutočností. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov je namietanie zákonnosti a správnosti znaleckého posudku vyhotoveného na účely vykonania exekúcie predajom nehnuteľnosti a ďalších procesných pochybení v exekučnom konaní.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom

rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 352/06).

IV.1. K námietke o nezrozumiteľnosti napadnutého uznesenia v časti trvalého pobytu sťažovateľa 1 a k nedoručeniu písomností:

12. Sťažovatelia namietajú nezrozumiteľnosť napadnutého uznesenia v časti označenia trvalého pobytu sťažovateľa 1 z dôvodu, že sťažovateľ 1 nemá trvalé bydlisko na adrese [REDACTED], ale od 14. októbra 2015 na adrese [REDACTED].

13. Okresný súd vo svojom vyjadrení, ako aj v napadnutom uznesení uviedol, že „V záhlaví uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou dňa 30.10.2017 sa uvádza adresa trvalého pobytu [REDACTED], keď vyššia súdna úradníčka pri označovaní bydliska povinného v 1. rade vychádzala z údajov uvádzaných v návrhu na vykonanie exekúcie, pričom na uvedenej adrese [REDACTED] bolo povinnému predmetné uznesenie doručené do vlastných rúk dňa 22.11.2017... Rovnako z exekučného spisu Ex 283/04 vyplynulo, že povinný si preberal doporučené zásielky na adrese [REDACTED]“.

14. Okresný súd ďalej uvádza, že „Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti nie je zrejmé, ktoré konkrétne písomnosti týkajúce sa predmetnej dražby nemali byť sťažovateľovi doručené, v dôsledku čoho by mohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Z odôvodnenia vyššie uvedeného bodu ako aj vyjadrenia súdneho exekútora a exekučného spisu vyplýva, že všetky písomnosti boli povinným riadne doručované.“.

15. Okresný súd v napadnutom uznesení, ako aj vo svojom vyjadrení podrobne uviedol všetky písomnosti, ktoré boli sťažovateľom doručované, s výnimkou vyhlášky o dražbe nehnuteľnosti, pri ktorej bola uplatnená fikcia doručenia z dôvodu jej neprevzatia.

16. Vo vzťahu k trvalému pobytu sťažovateľa 1 okresný súd uviedol, že «Podľa povinných je napadnuté uznesenie nesprávne aj z ďalšieho dôvodu, a to, že vyšší súdny úradník nepostupoval podľa § 145 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého „Ak sa pri dražbe neurobilo ani najnižšie podanie, ďalší termín dražby určí exekútor tak, aby sa dražba konala najskôr po uplynutí 30 dní od bezúspešnej dražby. Najnižšie podanie v takom prípade tvoria tri štvrtiny ceny určenej znaleckým posudkom. Ak sa ani na ďalšom termíne dražby neurobilo najnižšie podanie znížené podľa predchádzajúcej vety, môže exekútor určiť, ak nejde o byt alebo dom, v ktorom má povinný trvalý pobyt podľa osobitného predpisu, ďalší termín dražby, a to tak, aby sa dražba konala najskôr po uplynutí 30 dní od predchádzajúceho termínu dražby; v takom prípade môže najnižšie podanie tvoriť polovica ceny určenej znaleckým posudkom.“ Povinní uviedli, že je zrejmé, že povinný 1/ má v predmetnej nehnuteľnosti trvalý pobyt podľa osobitného predpisu, a táto závažná skutočnosť nebola pred vydaním uznesenia preskúmaná. V tejto súvislosti súd k tvrdeniu povinných podotýka, že ustanovenie § 145 ods. 1 Exekučného poriadku vo vyššie citovanom znení je účinné od 01.04.2017. V zmysle § 243h ods. 1 Exekučného poriadku veta prvá, ak tento zákon v § 243i

až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31.03.2017, t. j. v znení: „Ak sa pri dražbe neurobilo ani najnižšie podanie, exekútor nepokračuje v konaní. V konaní možno pokračovať najskôr po uplynutí jedného mesiaca od bezúspešnej dražby. Najnižšie podanie v takom prípade môže so súhlasom súdu tvoriť nižšia cena, ako je cena určená znaleckým posudkom, nie však nižšia ako polovica najnižšieho podania určeného podľa § 142 ods. 2. K žiadosti o udelenie súhlasu súdu s dražbou podľa predchádzajúcej vety pripojí exekútor aj záznam o doterajšom priebehu dražby.“ Vzhľadom na toto znenie ustanovenia zákona nebolo povinnosťou súdu skúmať či povinný má alebo nemá trvalý pobyt podľa osobitného predpisu v predmetnej nehnuteľnosti.»

17. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne a v súlade s EP v znení účinnom do 31. marca 2017, podľa ktorého trvalý pobyt sťažovateľa 1 nebol smerodajný. Rovnako ústavný súd nezistil porušenie práva sťažovateľov nedoručovaním písomností v exekučnom konaní. Z uvedeného vyplýva, že relevantné písomnosti boli sťažovateľom riadne a včas doručené. Z tohto dôvodu ústavný súd v tejto časti ústavnu sťažnosť sťažovateľov považoval za nedôvodnú.

IV.2. K námietke nezákonnosti znaleckého posudku:

18. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že „... ustanovenie § 139 ods. 5 Exekučného poriadku podľa ktorého mohli tam uvedené osoby (vrátane povinného) podať námietky proti znaleckému posudku, bolo zrušené a vzťahovalo sa len na konania začaté do 01.02.2002. Uvedené ustanovenie bolo zákonodarcom zrušené práve pre prieťahy v konaní, ktoré v dôsledku ním poskytovanej možnosti podania námietok vznikli. Voči znaleckému posudku teda v súčasnosti nie je možné podať námietky. Súd podotýka, že znalec vypracievajúci posudok je viazaný právnymi predpismi pri stanovení hodnoty majetku. Pokiaľ povinní spochybňujú oprávnenie znalca [REDAKOVANÉ] na vydávanie znaleckých posudkov v danom odbore súd uvádza, že znalecký posudok bol spracovaný znalcom na to oprávneným zapísaným v zozname znalcov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti v elektronickej podobe. V danom prípade sa jedná o znalca právnickú osobu, ktorá je v zozname znalcov zapísaná ako znalecká organizácia pod evidenčným číslom: 900238. S ohľadom na uvedené preto ani v tomto smere súd na námietky povinných neprihliadol.“

19. Ústavný súd považuje za preukázané, že znalecký posudok, ktorý je prílohou k ústavnej sťažnosti, bol spracovaný oprávnenou osobou a spôsob ohodnotenia nehnuteľnosti bol vykonaný zákonným spôsobom. Preto ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

IV.3. K námietke o podozrení na osobné prepojenie exekútora a konateľa znalca:

20. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, že „... .pokiaľ povinní poukazujú na skutočnosť, že existuje dôvodná pochybnosť o nezáujatosti konateľa znalca [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] odvolávajú sa na to, že z priezvisk súdneho exekútora a konateľa znalca je zrejmé, že môže ísť o rodinných príslušníkov, resp. o príbuzenský rodinný vzťah týchto osôb, ktoré konajú v predmetnej veci súd zdôrazňuje, že sa jedná o ničím nepodložené tvrdenie, t. j. na preukázanie svojho tvrdenia povinní nepodložili žiaden dôkaz a teda neunesli dôkazné bremeno.“

21. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia svoje tvrdenie o vzťahoch medzi konateľom znaleckej spoločnosti a súdnym exekútorom žiadnym spôsobom nepreukázali. Ak majú sťažovatelia dôvodné podozrenie o prípadnej zaujatosti, musia toto tvrdenie vedieť preukázať. Z ústavnej sťažnosti, ako aj zo sťažnosti proti uzneseniu VSÚ nevyplýva žiadny relevantný dôkaz o prepojení konateľa znalca so súdnym exekútorom.

22. Z uvedeného dôvodu ústavný súd aj v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

IV.4. K námietke sťažovateľov voči znaleckému posudku č. 38/2015 z 12. decembra 2015:

23. Sťažovatelia poukazujú na „súkromný“ znalecký posudok č. 38/2015 z 12. decembra 2015 vyhotovený súdnym znalcom [REDAKOVANÉ], ktorý určil všeobecnú hodnotu predmetnej nehnuteľnosti na 3 450 000 eur. Podľa znaleckého posudku znalca znaleckej spoločnosti [REDAKOVANÉ] bola predmetná nehnuteľnosť ocenená na 2 730 000 eur. Rozdiel znaleckých záverov dotknutej nehnuteľnosti znalca [REDAKOVANÉ] a znaleckej spoločnosti [REDAKOVANÉ] je 720 000 eur.

24. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli, že okresný súd mal k dispozícii dva znalecké posudky, pričom bolo jeho povinnosťou vykonať nové znalecké dokazovanie. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že súkromný znalecký posudok okresný súd nemá k dispozícii, nebol súdu predložený v súvislosti s podanou sťažnosťou voči uzneseniu VSÚ ani dosiaľ nebol súdu doručený a nie je ani súčasťou exekučného spisu.

25. Sťažnostná argumentácia sťažovateľov založená na rozdielnych záveroch znaleckých posudkoch by mohla mať v kontexte na judikatúru ústavnoprávnu relevanciu. „Ak mal súd pri rozhodovaní k dispozícii dva znalecké posudky s rozdielnymi závermi o tej istej otázke, musí ich zhodnotiť v tom zmysle, ktorý z nich a z akých dôvodov vezme za podklad svojho rozhodnutia a z akých dôvodov nevychádza zo záveru druhého znaleckého posudku; pre túto úvahu je potrebné vypočítať obidvoch znalcov. Ak by ani takto nebolo možné odstrániť rozpory v záveroch znaleckých posudkov, treba dať tieto závery preskúmať iným znalcom, vedeckým ústavom alebo inou inštitúciou.“ (NS SR, sp. zn. 4Cz/13/82). Ústavný súd však túto argumentačnú zložku sťažnosti vyhodnotil v kontexte nepredloženia znaleckého posudku v exekučnom konaní vedenom od roku 2004. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnej sťažnosti ani v tejto časti nevyhovel.

IV.5. K čl. 46 ods. 3 ústavy:

26. Článok 46 ods. 3 ústavy: „Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.“

27. Ústavný súd konštatuje, že práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom sa podľa čl. 51 ods. 1 ústavy možno v zásade domáhať len v medziach zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov a o takúto právnu situáciu v dotknutej veci nejde. Z uvedeného dôvodu ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

28. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti sťažovateľov ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov vymedzených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu